# PARTEA I

# DEZVOLTAREA INTEGRĂRII EUROPENE

## CAPITOLUL I

## APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE ȘI U.E.

### 1. Considerații introductive

Din perspectivă istorică trebuie subliniat faptul că ideea de unitate europeană își are izvorul în timpuri străvechi.

Unificarea Europei își are sorgintea în modele istorice, morale și spirituale, primele apărute încă în istoria antică, dezvoltate ulterior în perioada Evului Mediu, iar, ulterior, cu o consistență aparte între cele două războaie mondiale.

- În **Antichitate** primele structuri de cooperare și unitate s-au concretizat în asocieri dintre cetățile stat – grecești.

La mijlocul secolului al VI-lea î.e.n. a luat ființă Liga din Peloponez (546 î.e.n.)[1], prima uniune militaro-politică din lumea greacă.

În secolul V î.e.n., ca reacție la politica externă dusă de spartani, s-a format o alianță militară și politică permanentă – Liga de la Delos (478 î.e.n.)[2], care în a doua jumătate a secolului V s-a transformat în cea mai mare uniune politică din Grecia atât din punct de vedere al numărului de membri cât și din perspectiva dimensiunilor teritoriale.

Ulterior, după dispariția acestor structuri de cooperare, în secolul VI î.e.n., cu o extraordinară tenacitate, Roma republicană își începe opera de unificare a Peninsulei[3].

Imperiul Roman este unul din modelele istorice de anvergură în ceea ce privește procesul de integrare și unificare europeană, caracterizat printr-un sistem de valori politice, juridice și religioase comune[4]. De altfel, „*amintirea ordinii romane aliniind justiția și*

---

[1] Liga s-a înființat în urma unui tratat încheiat între Sparta și Tegea prin care spartanii în caz de război urmau să primească ajutorul celor din Tegea. Pt. detalii a se vedea O. Drimba, *Istoria culturii și civilizației, vol. 3,* Editura Saeculum I.O și Vestala, București, 1998, p. 79-80, 84.

[2] Liga reprezintă o inovație majoră în practica alianțelor militare ale lumii antice, fiind o organizație militară și politică permanentă care avea principal obiectiv constituirea unei flote permanente care să intervină în favoarea oricăreia dintre cetățile aliate (Samos, Chios, Thasos, Colophon, Chalcis, Eretria, Milet) pentru respingerea atacurilor din partea Imperiului Persan. Atena a obținut prin Ligă o recunoaștere a puterii sale maritime și a concurat cu Sparta pentru statutul de cea mai mare putere militară a lumii grecești. Liga de la Delos a permis Atenei lărgirea cadrului instituțional și funcționarea, mai bine de un secol, a celei mai radicale forme de guvernare democratică din istoria lumii antice. Pt. detalii suplimentare a se vedea O. Drimba, *op.cit.*, p. 80-82.

[3] O. Drimba, *op.cit.*, p. 233.

[4] M. Bordet, *Istoria Romei Antice,* Editura Orizonturi, București, 2017, p. 35-45, 288-292.

*autoritatea într-un cadru teritorial grandios*"[5] a inspirat și perioada Evului Mediu. Romanii au transmis Europei moștenirea civilizației și culturii Antichității[6], deosebit de importante pentru procesul de integrare și unificare europeană.

Istoricul grec Tucidide, în secolul V î.e.n., în opera sa „Istoria războiului peloponesiac" susținea că, Constituția greacă reprezenta un model democratic folosind termenul de democrație întrucât puterea nu aparținea unei minorități, ci întregului popor.

- În **Evul Mediu**, întemeierea Imperiului Carolingian a marcat apogeul alianței dintre puterea politică și militară a francilor și papalitate.

Această uniune din Europa de Vest va constitui un element de identitate europeană până în epoca modernă.

În încercarea de a restaura Imperiul Roman de Apus, Carol cel Mare (768-814) a promovat o politică de expansiune a regatului francilor. După încoronarea sa de către Papa Leon al III-lea, în anul 800, în biserica Sf. Petru din Roma, Carol cel Mare a pus bazele Imperiului Carolingian[7] urmărind unificarea întregul continent. Astfel, la mijlocul secolului al VIII-lea prin opera dinastiei Carolingienilor, Europa cunoaște prima încercare de refacere a unității sale politice, în care s-au îmbinat experiențe germanice, romane și creștine.

Unitatea politică instituită în această perioadă s-a destrămat prin semnarea Tratatului de la Verdun (843), când Imperiul Carolingian a fost împărțit în trei regate de către cei trei fii[8] ai lui Ludovic cel Pios, nepoții lui Carol cel Mare.

După destrămarea dinastiei carolingiene, Otto cel Mare (912-973) a devenit regele germanilor în perioada 936-973, după încoronarea sa la Roma, de către Papa Ioan al XII-lea, acesta încercând restaurarea imperiului printr-o politică abilă, îmbinând diplomația cu războiul. Politica sa a fost continuată de către fiul său Otto al II-lea (973-996), precum și de către succesorul acestuia Otto al III-lea (996-1002).

Tentativele de unificare a continentului european prin expansiune teritoriale și forța armelor n-au fost de durată.

Creștinismul instituit în timpul Imperiului Roman odată cu Edictul de la Milano (313) și cel de la Tesalonic (380) a reprezentat o sinteză a spiritualității europene care a evoluat sub semnul ideii de unitate, biserica funcționând ca prima structură paneuropeană[9].

În operele unor diverși autori s-a reliefat ideea conștiinței unei Europe unite[10], după cum urmează:

- ✓ în 1306 Dante Alighieri în opera „***De Monarhia***" scria despre necesitatea creării unei monarhii europene universale (împărat romano-german) și adoptării unor legi unitare, dar cu păstrarea independenței domnitorilor din fiecare țară;

---

[5] *Ibidem*, p. 351.

[6] O. Drimba, *op.cit., p.* 341.

[7] Imperiul cuprindea Galia, nordul și centrul Peninsulei Italice, nord-estul Peninsulei Iberice și ținuturi de la est de Rin.

[8] Lothar, care avea regatul său în Italia, prin Tratatul de la Verdun a primit partea centrală a imperiului – Țările de Jos, Lorena, Alsacia, Burgundia, Provence; Ludovic Germanul stăpânea în Bavaria și a primit partea estică a Germaniei; Carol cel Pleșuv care stăpânea în Aquitania a primit partea vestică, aproximativ Franța de azi.

[9] Gh. Sbârnă, *Românii și proiectele federale europene interbelice*, Editura Sylvi, București, 2002, p. 9.

[10] Sean Van Raepenbusch, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, Editura Rosetti Internațional, București, 2014, p. 24.

- ✓ în 1307 Pierre Dubois în opera „***De Imperiale Terrae Sanctae***” propune ca Europa să fie unită din punct de vedere politic, dar și înființarea Curții de Justiție a Uniunii Europene, subordonată Sfântului Scaun, precum și a Adunării Permanente a Statelor sau Consiliului, care să ia măsuri pentru pacea pe continent;
- ✓ în 1461 George de Poděbrad regele Boemiei a propus o alianță federală a monarhilor din Europa, crearea unei federații europene care să dispună de armată și buget comun;
- ✓ în 1605, Tornasso Camparella în opera sa „***Monarchia Messial***” a subliniat avantajele unei Europe Unite;
- ✓ în 1623, abatele Emeric Crucé (Emeric Lacroix) a publicat în lucrarea „***Noul Cyneas”*** sau „***Discurs despre ocaziile și mijloacele de a asigura o pace generală și Libertatea comerțului pentru întreaga lume”*** un proiect a unei Federații Mondiale susținând că la baza Europei Unite stă împăcarea dintre religii;
- ✓ în 1693 William Penn – prim guvernator al Pennsylvaniei a elaborat un proiect al U.E. pentru asigurarea păcii și bunăstării locuitorilor Europei și a propus înființarea unui organ care să adopte legi pe baza votului ponderat (în funcție de potențialul economic al statelor). Proiectul lui Penn avea puncte comune cu planul lui Crucé;
- ✓ Biserica Catolică a creat exemplul de uniune europeană prin ierarhizarea strică administrativă, dogma sa unitară, angajamentul social și cultural (școli, mănăstiri), stil de arhitectură etc.
- ✓ în 1731 abatele Saint – Pierre, în opera sa „***Projet de Paix Perpetuelle***”, sublinia necesitatea creării unui Senat european compus din 40 de membri, înzestrat cu putere legislativă și judiciară, care să decidă cu majoritate de voturi, precum și constituirea unei forțe armate, o alianță permanentă între suverani etc.[11];
- ✓ în 1795 Immanuel Kant a formulat „***Proiectul filozofic al păcii permanente***”, avansând ideea unui pact internațional menit să elimine războiul, prin ieșirea statelor din starea de ilegalitate și crearea unui nou tip de societate internațională, un „stat al națiunilor” de tip federal[12];
- ✓ în cadrul Congresului de pace de la Paris din 1849, Victor Hugo vorbea despre o uniune europeană susținând că „vom avea Statele Unite ale Europei cu siguranță, acest lucru formidabil care va fi coroana lumii vechi așa cum Statele Unite ale Americii sunt coroana lumii noi”[13].

[11] L. Cartou, *Communautes Europeennes*, Editura Dalloz, Paris,1991, p. 4 și urm.

[12] I. Kant, *Proiectul filozofic al păcii permanente,* ediția a 2-a revăzută și adăugită, București, Editura ALL, 2008, p. 15.

[13] V. Hugo, *Lettre aux membres du Congres de la Paix, a Lugano, 20 septembre 1872, Actes et Paroles III, 2 ème partie, Chapitre XII,* http://alain-genestine.over-blog.org/article-24966007.htmL

Prin urmare, se poate afirma că adevărata conștiință europeană își are originea în Evul Mediu. În această perioadă s-a conturat un spațiu cultural omogen, în care ideea de universalitate a devenit o formă autentică de exprimare.

➢ **Între cele 2 războaie mondiale**, problema identificării unor noi forme de organizare a continentul european a fost reluată în mai multe proiecte, cele mai importante inițiative fiind următoarele:

- ✓ în 1919 contele austriac Richard Nikolaus von Coudenhove-Kalergi a pus bazele mișcării Uniunii Paneuropene, ce urmărea unificarea celor 26 democrații formale din Europa în 1923 și a cerut crearea Statelor Unite ale Europei. Proiectul său expus în volumul ***Pan-Europa*** (1923) a expus principii de bază ale unui program politic precis și coerent, cu accent pe problemele referitoare la unitate – uniune vamală, economie unită și organismele comune. În opinia sa, Europa unită se va realiza doar ca o asociație de state libere, pledând de fapt pentru o confederație paneuropeană[14]. Referitor la direcțiile de acțiune, în lucrarea Pan – Europa s-a mai arătat că este esențială garantarea egalității, securității și suveranității statelor, crearea unei alianțe militare, valorificarea în comun a resurselor din coloniile statelor membre, respectarea individualității culturale și a civilizației fiecărui stat, protecția minorităților naționale și colaborarea cu alte state din cadrul Societății Națiunilor. Complexitatea lucrării rezidă în aceea că prevede nu numai obiective economice, dar atinge și planul relațiilor internaționale și drepturilor omului[15] ;
- ✓ în 5 IX 1929 ministrul de externe francez Aristide Briard, cu ocazia celei de-a X-a sesiune a Adunării Generale a Societății Națiunilor, a atras atenția asupra necesității unei uniuni europene, proiectul său referitor la o federație europeană eșuând din cauza deteriorării relațiilor dintre protagoniștii scenei politice europene de la aceea vreme[16];
- ✓ la 21 III 1943 W. Churchill a vorbit despre crearea unei federații a statelor europene sub conducerea Angliei și cu excluderea U.R.S.S.

## 2. Crearea și evoluția Comunităților Europene și a Uniunii Europene

### *2.1. Etapa preliminară înființării Comunității Europene*

**La sfârșitul Celui de-al Doilea Război Mondial** un grup de oameni politici membri ai partidelor creștin-democrate – W. Churchill, Robert Schuman, Alcide De Gasperi și Konrad Adenauer – au hotărât să curme antagonismul internațional. Aceștia erau convinși de necesitatea de a trece într-o nouă eră, caracterizată prin organizarea structurală a Europei Occidentale pe baza intereselor comune și a unor tratate menite să garanteze statul de drept și egalitatea între statele membre.

[14] http://www.proeuropa.ro/pan_europa.htlm

[15] I.Moroianu Zlătescu, R.C.Demetrescu, *Drept Instituțional Comunitar și Drepturile Omului, București,* Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2005, p.15.

[16] Pt. detalii a se vedea C. Zorgbibe, *Histoire de la construction europeennes,* Paris, PUF, 1993, p. 23.

În perioada **1945-1949** au fost prezentate propuneri pentru o uniune politică și socială a statelor europene, după cum urmează:

- ✓ W. Churchill, în cuprinsul declarației din 19 IX 1946 de la Universitatea din Zurich, a lansat o invitație adversarilor săi – Franța și Germania – de a se concilia în vederea creării unui ,,Consiliu al Europei". În opinia sa, un Consiliu al Europei ar constitui *,,un remediu care, ca prin minune, va transforma în întregime situația și, pe parcursul a câțiva ani, va oferi Europei aceeași libertate și fericire ca cea din Elveția"*[17]*;*
- ✓ la 21 IX 1946 a avut loc la Hertenstein (Elveția) reuniunea reprezentanților mișcărilor federaliste europene, ocazie cu care s-a semnat o rezoluție de aprobare a unui program de formare a unei Uniuni Europene;
- ✓ la 12 III 1947 s-a lansat „Doctrina Truman" în scopul asigurării ajutorului militar și economic statelor preocupate să-și apere libertatea și independența;
- ✓ între 27-31 VIII 1947 a avut loc Congresul de constituire a Uniunii federaliștilor Europeni la Montreux (Elveția), ocazie cu care s-a adoptat proiectul Statelor Federale ale Europei, care a propus spre analiză șase principii pe baza cărora să se finalizeze viitoarea federație: federația europeană nu se poate forma decât pe baza renunțării la orice principii hegemoniste; federalismul nu se poate baza decât prin renunțare la orice spirit de sistem; federalismul nu trebuie să se confrunte cu problema minorităților; federalismul nu are ca scop ștergerea diferențelor naționale ci păstrarea propriilor identități; federalismul trebuie să se bazeze pe acceptarea complexității, care nu este caracteristic spiritul totalitar; formarea unei federații trebui să se realizeze pas cu pas și nu pornind de la centru, prin mijloace guvernamentale;
- ✓ la 29 X 1947 Belgia, Olanda și Luxemburg s-au constituit într-o uniune vamală denumită „Benelux";
- ✓ la 4 III 1947 Franța și Anglia au semnat Tratat de apărare comună împotriva unui eventual atac din partea Germaniei, care prin aderarea „țărilor Beneluxului" s-a transformat la 17 III 1948 în Uniunea de Vest;
- ✓ în perioada 7-11 V 1948 s-a desfășurat Congresului Europei, la Haga, ocazie cu care s-a discutat modalitățile de unificare a Europei;
- ✓ la începutul anului 1947, conștientizând gravitatea crizelor care afectau majoritatea statelor europene, declanșate de prăbușirea economică, condițiile meteorologice extreme din timpul iernii, ritmul anevoios al reconstrucției, absența rolului de lider al Marii Britanii pe continent și pericolul expansiunii comuniste, autoritățile americane au acționat. Prin vocea generalului Marshall, Statele Unite și-au afirmat disponibilitatea de a acorda Europei un sprijin financiar consistent, condiționat de adoptarea unui plan european comun și coordonat de refacere economică.

[17] http://assembly.coe.int – discursul lui Winston Churchill din 19 IX 1946 de la Universitatea din Zurich.

Astfel, în 1947, pe plan economic a fost lansat de către U.S.A ***planul Marshall***[18] care urmărea coordonarea politicilor economice naționale, compensarea lipsei de convertibilitate a monedelor și suprimarea restricțiilor cantitative în privința comerțului între statele implicate, precum și realizarea unei uniuni vamale și unui spațiu de liber schimb.

Un număr de 16 state europene s-au grupat într-un Comitet European de Cooperare Economică (CECE) – care s-a transformat la 16 IV 1948 în Organizația Europeană de Cooperare Economică (OCDE) formată din 17 state;

✓ la 11 IV 1948, la Washington s-a înființat Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), tratatul fiind semnat la4 IV1949, în garantării libertății și securității membrilor săi prin mijloace politice și militare. Actualmente NATO înglobează 32 de state din Europa și America de Nord[19](România a aderat la această organizație la data de 29.03.2004).

Consiliul Europei a fost creat la 5 V 1948, la Londra, funcționând din 3 VIII 1949 ca organizație internațională interguvernamentală regională, cu rol de a căuta soluții pentru problemele societății (minorități, protecția mediului, apărarea drepturilor omului și a democrației pluraliste, favorizarea conștientizării și valorizării identității culturale europene, precum și pentru a sprijini țările din estul și centrul Europei prin programe de cooperare).

Cele 10 state fondatoare ale Consiliul Europei sunt: Franța, Italia, Danemarca, Suedia, Olanda, Norvegia, Irlanda, Belgia, Luxemburg și Marea Britanie.

În XII 1949, omul politic francez Michel Debré a propus un proiect de pact pentru o Uniune a Statelor Europene, prezentând o propunere pentru o uniune politică și socială bazată pe un sistem prezidențial și federalist care să aibă un arbitru ales prin vot universal pe o durată de cinci ani, un Senat format din miniștrii statelor membre, o Adunare Europeană formată din delegați naționali aleși, ponderea fiind stabilită în funcție de numărul de locuitori (un deputat pentru fiecare 1 milion de locuitori) și o Curte formată din judecători[20]. Deși propunerea sa nu s-a materializat în această formă politică, eforturile sale au fost imediat urmate în 9 V 1950 prin Declarația Schuman.

Practic, toate aceste demersuri s-au înscris în eforturile susținute în vederea pregătirii înființării Comunității Europene.

---

[18] Planul Marshall a fost primul plan de reconstrucție conceput de Statele Unite ale Americii și destinat aliaților europeni din cel de-al doilea Război Mondial. La data de 5 VI 1947 secretarul de stat George Marshall a anunțat lansarea unui vast program de asistență economică destinat refacerii economiilor europene cu scopul de a stăvili extinderea comunismului, fenomen pe care îl considera la baza problemelor economice. Ajutorul american a constat în acordarea de credite cu dobânzi și termene de restituire avantajoase, ajutoare gratuite și prețuri reduse. Acestea au fost posibile prin încheierea mai multor tratate bilaterale care au precizat condițiile acordării sprijinului fiecare stat asistat.

[19] Ultimul membru este Suedia, care a aderat în III 2024.

[20] M. Debre, *Projet de pacte pour une union d'Etats europeens*, Paris, Nagel, 1950, *apud* D. Vătăman, *Uniunea Europeană. Ghid practic de specialitate*, Editura Pro Universitaria, București, 2015, p. 41.

### 2.2. Etapa înființării Comunității Europene

În perioada **1950-1960** dezideratele mai sus arătate s-au concretizat prin înființarea Comunității Europene.

La 9 V 1950, în cadrul Conferinței de la Paris, ministrul francez de externe Robert Schuman a prezentat o inițiativă inspirată din ideile lui Jean Monnet. Aceasta propunea crearea unei piețe unice supranaționale pentru producția de cărbune și oțel din Franța și Germania. ***Planul Schuman*** se sprijinea pe trei piloni esențiali: înființarea unei autorități comune de control asupra resurselor de profil, adoptarea deciziilor de către reprezentanții guvernelor membre și garantarea suveranității statelor prin aplicarea principiului unanimității, astfel încât măsurile să fie obligatorii doar pentru țările care le acceptau explicit[21].

Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Olanda au subscris acestor principii, iar Marea Britanie, care avea unele temeri referitoare la abandonarea suveranității și realizarea bunăstării naționale, nu a aderat la aceste principii.

#### *2.2.1. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO)*

După 9 luni de negocieri, la 27 III 1951 s-a parafat, iar la 18 IV 1951 semnat, la Paris, ***Tratatul de înființare a Comunității Economice a Cărbunelui și Oțelului*** **(CECO** – cu valabilitate 50 de ani), în vigoare din 23 VII 1952.

***Structura CECO:***

Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) a fost structurat într-un Preambul și patru titluri, respectiv:

**Titlul I – COMUNITATEA EUROPEANĂ A CĂRBUNELUI ȘI OȚELULUI (art. 1-6)**

**Titlul II – INSTITUȚIILE COMUNITĂȚII(art. 7-45)**

Capitolul 1 – Înalta Autoritate

Capitolul 2 – Adunarea

Capitolul 3 – Consiliul

Capitolul 4 – Curtea

**Titlul III – DISPOZIȚII ECONOMICE ȘI SOCIALE(art. 46-75)**

Capitolul 1 – Dispoziții generale

Capitolul 2 – Dispoziții financiare

Capitolul 3 – Investiții și asistență financiară

Capitolul 4 – Producție

Capitolul 5 – Prețuri

Capitolul 6 – Acorduri și concentrații

Capitolul 7 – Deprecierea condițiilor de concurență

Capitolul 8 – Salariile și libera circulație a forței de muncă

[21] D. Simion, *Le systeme juridique communautaire*, Editura PUF, Paris,1997, p. 19 . G. Druesne, *Droit de l Union Europeene et politiques communautaires*, ed. 6, Editura PUF, Paris, 2001, p. 11.

Capitolul 9 – Transport
Capitolul 10 – Politica Comercială
**Titlul IV – DISPOZIȚII GENERALE (ART.76-100)**[22]**.**

Tratatul a marcat începutul Comunității Europene, fiind primul act normativ care a consacrat crearea unei piețe comune a cărbunelui și oțelului, eliminarea taxelor vamale și a restricțiilor cantitative asupra liberei circulații a produselor, precum și interzicerea măsurilor discriminatorii și a subvențiilor sau ajutoarelor de stat. Fundamentul economic al acestui Tratat își are baza în dispozițiile art. 4[23], conform cărora sunt declarate incompatibile cu Piața comună a cărbunelui și oțelului și urmează să fie eliminate și interzise taxele de import și export sau cele cu efect echivalent și limitele cantitative privind circulația mărfurilor, măsurile și practicile discriminatorii aplicate între producători, cumpărători și consumatori (în special cele referitoare la prețuri, condiții de livrare, tarife și condiții de transport, dar și cele care împiedică cumpărătorul să își aleagă liber furnizorul), subvențiile și ajutoarele acordate de state sau taxele speciale impuse sub orice formă de către acestea, precum și practicile restrictive ce urmăresc împărțirea și exploatarea piețelor.

Tratatul conferă Comunității Europene a Cărbunelui și Otelului personalitate juridică proprie distinctă de cea a statelor care au creat-o (art. 6).

Prin Tratatul CECO s-a prevăzut crearea a patru instituții ale comunității:

- Înalta Autoritate, organ comunitar independent, compus din 9 reprezentanți independenți ai guvernelor celor 6 state membre, fiind principala instituție executivă cu putere de decizie – Jean Monnet a fost numit președinte;
- Adunarea Comună, formată din delegați ai parlamentelor naționale ale statelor membre, aleși prin vot universal direct, cu atribuții de supraveghere și consultative – condusă de Paul Henri Spaak;
- Consiliul Ministerial, organ interguvernamental format din câte un reprezentant al fiecare guvern al statelor membre, cu putere de decizie limitată și rol consultativ extins – condus de cancelarul Konrad Adenamer;
- Curtea de Justiție, organ jurisdicțional compus din 9 judecători, cu misiunea de a asigura respectarea normelor juridice instituite prin Tratat – condusă de Massimo Pilotti (la 30 XII 1952 apare Jurnalul Oficial al CECO).

Prin semnarea Tratatului CECO, statele membre au dorit crearea unei comunități de drept în care să domine legea.

Din cuprinsul Tratatului rezultă patru principii care stau la baza arhitecturii europene actuale: superioritatea instituțiilor europene; independența instituțiilor europene; colaborarea între instituții; egalitate între statele membre.

[22] http://legislatie.just.ro
[23] O. Manolache, *Tratat de drept comunitar*, ediția 5, Editura C.H .Beck, București, 2006, p. 4.

Deși acest Tratat și-a încheiat durata de valabilitate (la 23 VII 2002), principalele instituții pe care le-a creat își păstrează pe deplin actualitatea.

În 1953 s-a deschis Piața Comună pentru produsele CECO.

### *2.2.2. Tratatele privind înființarea Comunității Economice Europene (CEE) și a Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM)*

La scurt interval de timp după apariția Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), statele europene au propus crearea unei Comunități Europene de Apărare, care să implice realizarea unei armate europene comune, pe baza planului ***Rene Pleven.***

***Tratatul de instituire a Comunităților Europene de Apărare*** a fost semnat la 27 V 1952 la Paris, având durată de valabilitate de 50 ani, și urma să intre în vigoare după ratificarea sa de către statele semnatare, ceea ce nu s-a întâmplat datorită votul francez, care a fost nefavorabil[24]. În final s-a renunțat la acest proiect, ceea ce a condus la un regres al procesului de integrare și abandonarea planurilor pentru o uniune politică și de apărare.

În aceste condiții, la 1-3 VI 1955, în cadrul Conferinței de la Messina (Italia) a miniștrilor de externe CECO s-a elaborat un plan structurat pe 6 puncte și s-a format un comitet sub conducerea lui Paul Henri Spaak, prim ministru belgian, pentru elaborarea de măsuri privind crearea unei Comunități economice și nucleare[25].

Raportul Comitetului interguvernamental (***Raportul Spaak***) a fost prezentat la 21 IV1956 și cuprindea propuneri referitoare la scopul, resursele și organizarea unui fond de investiții care să stabilească condițiile pentru dezvoltarea echilibrată și armonioasă a pieței comune.

Raportul Spaak a fost aprobat în cadrul Reuniunii miniștrilor de externe din cele șase țări membre CECO, desfășurată la Veneția între 29 și 30 mai 1956, ocazie cu care s-a stabilit ca acest document să reprezinte fundamentul negocierilor pentru redactarea viitoarelor tratate.

În 25 III 1957, la Roma s-a semnat de către cele 6 state fondatoare a CECO ***Tratatul de înființare a Comunității Economice Europene*** **(CEE) și** ***Tratatul Comunității Europene a Energiei Atomice*** **(EURATOM),** în vigoare din 1 I 1958.

Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene avea un preambul și 6 părți, incluzând 248 articole, patru anexe și 12 protocoale.

***Structura TCEE:***

**Partea ÎNTÂI – PRINCIPIILE (art. 1-7)**

**Partea A DOUA – FUNDAMENTELE COMUNITĂȚII**

Titlul I – Libera circulație a mărfurilor

Capitolul 1 – Uniunea vamală

Secțiunea I: Eliminarea taxelor vamale între statele membre

---

[24] Pentru detalii a se vedea P. Craig, G. de Burca, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină,* ediția a VI-a, Editura Hamangiu, 2017, p. 4.

[25] http://www.cvce.eu/obj/the_benelux_memorandum-en.htlm